

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 3 frt — kr. Négy hóra . . . 1 frt — kr.
Fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutá-
nyos ár mellett közöl.

A közegészség.

A nyárnak varázssereje van. Hatása alatt érik a kalász, az emberiség ez általános tápszere és megtelik étellel a gyümölcs, mely az emberek milliárdjainak üdülést nyújt és élvezetet.

De a nyári naptény tűző sugarai a betegségek pandora szelencéjéről is lepatantják a fedeiet és felszabadulván az egészségrontó demonok szerte szállingoznak a tömegben irgalmatlanul szedik áldozataikat minden felé, a hol emberek laknak.

Alig mulik el nyár járványos betegség fellépése nélkül. Az utobbi időben a kolera pusztított nyaranta és több ízben Magyarországot sem kímélte meg, ezt az áldott országot, melynek enyhe klimatikus viszonyai éppen nem kedveznek a járványos betegségeknek.

Hogy ennek dacára is mindig kijut a részünk az európai járványokból, az főleg vasuti és kereskedelmi összeköttetéseinknek tulajdonítható, a melyek a betegség anyagának a behurcolását segíti elő.

Az a legnagyobb baj, hogy e járványok ellen még biztos orvosszert nem találtak fel. A szakférfiak tudománya e téren merő tapogatozás és legjobbnak bizonyult eddig e betegségek ellen a védekezésnek az a módja, mely igyekszik lehetőleg megakadályozni a behurcolást. Ez a törekvés ez idő szerint legpraktikusabbnak bizonyult, mert ennek a törvényei ismeretek és csak szigorú felügyelet kell hozzá, hogy a lakosság azokhoz alkalmazkodjék.

Most, midőn Spanyolországban már dühöng a betegségek legijesztőbb neme, a kolera, nekünk is gondoskodnunk kell oly óvintézkedésekről, melyek a behurcolást lehetetlené teszik.

Sok módja van ennek a védekezésnek, de egy sem olyan kiprobált és olyan biztos, mint a tisztaság és a desinfekció, mely a betegség anyagát már csirájában előli. Olyan helyeken, hol a közforgalom élénk, a hol külföldi áruk megfordulnak, csak úgy lehet a kolera behurcolása ellen sikeresen harcolni, ha a hatóságoknak a desinfekcióna vonatkozó intézkedéseit szigorúan keresztül vesszük.

És ezt a lakosság készségesen teljesíti, ha ezeknek a hatósági intézkedéseknek zaklató jellege nem lesz, és az észszerűség határain belül fognak mozogni.

A belügyminiszterium egészségügyi osztálya lelkiismeretesen dolgozik és az alárendelt közegekhez intézett utasítások mindig gondos és szakértő munkára valónak. A helyi hatóságok feladata utasításokhoz hiven eljárni és azok teljesítését meg nem nehezíteni a lakosság zaklatása

által. Nem parancsolni, hanem felvilágosítani kell a hatóságnak és a felvilágosított nép önként lát a védelmi munkához.

Ez idő szerint, hála isten, még nem bir aktuális jelleggel a baj; de azért összetett kézzel még sen szabad szemlélnünk a külföldi eseményeket. Részem kell lennünk, és nem sajnálni munkát és fáradságot, mert, hisz egyik legfőbb nemzeti érdekünkrol van szó: a közegészségről, melynek ápolására és fejlesztésére kezet kell fogni mindnyájunknak.

Délmagyarországi munkás szövetkezet.

Ez év május havában mult el egy éve annak, midőn a Mindszent székhelyvel megalakult, „Délmagyarországi munkás szövetkezet“ alapszabályai jóvá hagyattak, mely jóváhagyás után az egyesület működését megkezlhette volna, de sajnos, mind a mai napig, vagyis még 14 hó után sem jegyezhetünk fel semmit is működéséről.

Lapunk mult évi 14—16 számában bővebben foglalkoztunk a megalakult szövetkezettel s nem tagadjuk, örömmel üdvözlöttük azt, mert az egyesület felvirágozásától csak jót és üdvöset roméltunk föld munkásainkra nézve, kik lakosságunk egy nagy többségét képezik: de nem csak hogy örömmel üdvözlöttük a megalakult szövetkezetet, sőt lapunkban az abba való belépésre is serkentettük a munkásokat — így tehát már maga e tény is, hogy bír jöhízenüleg, de mégis némi csekély részben okai lehetnének annak, ha e szövetkezetbe való belépés által többekre kár háríthatna, jogot ad nekünk arra nézve, hogy a szövetkezet igazgatóságához azt a kérdéseket intézzük, hogy: *Mért nem kezdte meg működését a szövetkezet? feloszlott-e avagy még ennél is jobb időket vár?*

E kérdésekre a feleletet azonban nem csak ez okból várjuk — de elvárjuk azt, mint a nyilvánosság öre is — éppen a munkások érdekét is szem előtt tartva.

Ha e kérdésekre a választ megkapjuk, közölni fogjuk azt olvasóinkkal, kik annak idején is nagy érdeklődéssel tekintettek e nagy zajjal életre kelt, de úgy látszik csendes, nagyon is csendes halállal kimulni akaró — egyesület megalakulása elé.

Nem akarunk senkit vádolni mindaddig, míg positiv adatok nem bizonyítják azt, hogy arra, kik és mennyiben érdemsek, de feltűnőnek találjuk azt már most is, hogy egy egyesület, mely körülbelül 6—700 taggal már 14 hó előtt magát törvényesen megalakultnak tekinthette, még a legcsekélyebb élet jelt sem adott magáról, pedig az egyesület nem csak pénz, de a munka erő nagy tökéjével is rendelkezik.

Annál inkább feltűnő ez egyesület mozdulatlansága, mert alapszabályainak 3. §. azt mondja: *„Célja; tagjainak nagyobb száma vállalatok ál-*

tal a lehető előnyös feltételek szerint munkát szerezni és biztosítani.“

Nohát e szakasznak kevés jó igyekvéssel már több izoen eleget tehettek volna, mert éppen megyénkben is több kisebb nagyobb munkálatok lettek vállalat útján kiadva.

Ez ügygyel jövőre bővebben fogunk foglalkozni.

„Szegény Csany de elvagy hagyatva!“

F. év június 25-én d. u. 3. órakor megjelent dr. Gikatricis Lajos járási főszolgabíró ur Csanyközség házában s midőn ott sem bírót sem jegyzőt nem talált, csakis egy 14 éves fiút, ki az összes előjáróságot helyettesítette mint kisbíró apród, a főszolgabíró ur a fenti szavakra fakadt. — Mi csanyiak tapasztaljuk, hogy ezen önkénytelenül elszalasztott szavak nagyon is igazak, mert okmányokkal s tanukkal támogatott panaszainkkal hasztalanul fordulunk bárhova. Csany lakossággal el van hagyatva. — 1889 év nov. 16-án a vármegye főispánja a csanyi irnokot állásától felfüggesztette, de azért az irnok 1890 év feb. 6-ig nem csak évi fizetésének esedékes részét, — hanem még 2 frt. napidíjat is élvezett. — A megtartott vizsgálat folytán kiderült, hogy egy 38 frtos nyugta hamisítvány és hogy az azon feltüntetett épület javításból egy kr. értékű sem teljesített s így jogtalanul vétetett fel a vármegye árvaszék pénztárából. — A vizsgálati iratok rég felterjesztettek a vármegyéhez, de azok tárgyalását a vármegyei közig. bizottság még nem teljesítette, s állítólag nem is fogja, mert az irnokért a jegyző a jegyző mint főnök a felelős, — annak pedig nem szabad bukni; mert hatalmas védnöke ellenünk fog fordulni. — Hét hónapja húzódik már a felfüggesztés komédiája, a felfüggesztett irnok febr. óta a fizetés egy harmadát kapja, a megválasztott helyettes irnok pedig a fizetés két harmadán tengődik. — A törvények nem rendelik az eltusolást s azért nem szabad a vármegye jó hírnevére oly féltékenynek lenni, hiszen a Dóme-féle eset miatt megesett a csorba.

Az 1888. évi árvíz érzékenyen sújtotta a csanyi lakosokat. A nyomor enyhítésére a m. kir. belügyminiszter ur a vármegye főispánjához segélyt küldött, melyből a csanyi bíró és jegyző — kiosztás végett kaptak 3 ezer forintot. A napszámások egy hónal tovább dolgoztak — éjjel s nappal örködték — a védmunkálatoknál, ígérve volt nekik, hogy napszámjukat megfogják kapni. Napszámjaik fejébe 3 ezer forintból kaptak 2—3 forintot. Elszámoltatott az összeg akként, hogy még a csanyi akkori regále bérlőnek is jutott 189 frt. — A jól beavattak szerint 600 frt csak úgy könnyedén lett elszámolva.

A 3 ezer forintról a számadást a községben sem közszemlére, sem felülvizsgálat vagy ellenőrzés tárgyává nem tették. Most aztán, hogy köztudomásu dolog lett az, hogy az inségeseektől a pénz elvonatott és a regále jövedelemben beállott csökkenés kárpótlása címen a regále bérlőnek 189 frt (?) fizettetett ki — a köz megbontrákozás tárgya az efféle eljárás. Mi úgy tudjuk, hogy a községi bíró és jegyző nem magán, hanem hivatalos egyének s mint ilyenek, ha akkor a nyilvánosság előtt nem számoltak, számoltassanak meg most nyilvánosan. Árvíz veszélykor nem lehetett panaszja se csökkenése a regále bérlőnek, mert a majdnem in-

gyen munkálkodó napszamosok úgy sem csinálnak rendes körülmények között sem valami hasznót, mert fizetni úgy sem tudnak — a fizető képesek pedig úgy is meghozták neki a hasznót reggelig-reggelig tartó duhajkodásaik által s még a muzsikásoknak is tellett. Urak kár ám az a szemfényvesztés és eltussolás! „a törvények nem az azért hozattak, hogy végrehajthatlan maradván, csöndes nyugalomban elavuljanak; érvényt kell szerezni annak az elvnek, hogy az állampolgárok jogait a hatóságok megóvni tartoznak. Ha azt akarjuk, hogy a magyar állam biztos alapon nyugodjék, akkor nekünk igazságos, de erélyes, gyors, de alapos, határozott, minden ízében tisztá közigazgatásra kell törekednünk. (M. kir. belügyminiszteri államtitkárnak szavai.) Ezen szavakat szíveleljék meg azok, akikhez intézve vannak s gondjuk legyen arra, hogy durván jogaiban ne sértessék meg senki.

Nem a nép van a hivatalnokokért, hanem a hivatalnokok vannak a nép jogai s igazai megvédéséért.

Tasnádi.

Az aradi kiállítás.

A jövő hó elején megnyílik Aradon, a Maros mellett szép városban az „alföldi és délmagyarországi általános kiállítás“, melyről a lapok hasábjain ismételtelen volt említés.

Arad lelkes közönsége nagy ünnepet ül az idén. Október 6-án leplezi le a tizenhárom vértanú szobrát, mely hazai szobrázatunk egyik legnevezetesebb és legszebb műve lesz. Huszonkétévi óhajtaása megy a hazafi közönségnek teljesezésbe ezzel az aktuussal, mely egyesíteni fogja Aradon az egész országot.

Ezt a rendkívüli ünnepet az aradiak össze kívánták kapcsolni a munka ünnepével.

Megakarták mutatni, hogy bár kegyeletes szívvel, büszkén őrzik amaz emlékeket, melyek szabadságharcunk gyászos kimenetelével kapcsolatban Arad nevét a történet lapjain megörökítik, nem elősködnek abból a hitből, melyhez ennek a révén jutottak, hanem odatörekcszenek, hogy a szorgalmas munkálkodás segítségével érdemeljék ki az ország városai közt, ha talán nem is az elsőséget, de minden esetre az első sorba jutást.

Igy jött létre az „alföldi és délmagyarországi általános kiállítás“ melynek épületei immár készek, melynek területén most a berendezés nagy munkája foglalkoztat százakat és százakat.

A kiállítás regionális: az aradi és temes-

vári iparkamrák területét, tehát az ország azta részét öleli fel, melyet a Királyhágó, a Körös folyók, a Tisza vize s délen a Duna határol. Gazdag és változatos termelésű terület, mely hálás anyagot nyújt a kiállítás rendezőinek.

Dicsérettel említhetjük fel, hogy ezt a hálás anyagot eléggé fel is használták a rendezők és a jövő hó 2-án megnyíló kiállítás érdemes lesz nem csak a megtekintésre, de a tanulmányozásra is. Igaz hogy nem nagy az egész vállalat; kiállítóink száma csak másfél ezer körül van, épületei ideiglenes jellegűek, de minden tekintetben ki fogja állani a versenyt az utobbi években rendezett vidéki kiállításokkal.

A kiállítás tágas terén és hozzá csatlakozó parkban a Maros partján úgy van elhelyezve, hogy az kellő közepén van a városnak s annak főterétől néhány lépésnyire menve, a kiállítás díszes főkapuja elé jutunk. A nagy iparcarnoknak — 2000 négyszög méter tértogatu hoszcsarnok — négy tornyán lengő trikolort nappal, villamos reflektorokat este a főtérről, mely Andrassy Gyula gróf nevét viseli, látni lehet.

Ezen iparcarnokon kívül még hat nagyobb és tíz kisebb épületből áll a kiállítás, melynek fekvése igen kedvező s mely különösen az egyes kiállítási csoportok elhelyezése tekintetében sikerült. A mezőgazdaság és kertészet, a bányászat és az anyagipar, a gazdasági eszközök és gépek, a borászati és szeszipari termékek, az erdészeti, a kocsigyártás, a méhészet külön-külön csarnokokat és pavilonokat nyertek s azok mindenikébe gyűlnek már az aradi, aradmezei, békés, csanád, hunyad, temes, torontál és krassó-szörénymezzei kiállítók tárgyai.

Külön területen helyeztetnek el az állatkiállítások, melyekre szeptemberben kerül a sor s az ipartestületnek a kiállítással szomszédos palotája első emeletén a potkiállítás, a művészeti és régészeti tárgyak és a szabadságharcok ereklék kiállítása.

Ez utobbi csoportokról szolva konstatahatjuk, hogy azok igen gazdagok lesznek becses darabokban. Az utolsó csoport természetéből folyólag országossá tétetvén, a hazai intézetek, testületek és magánosok vetekedtek egymással hogy a hirdokukban lévő kincseket az ez alkalomra Aradra menő idegeneknek bemutassák; a szabadságharcnak sok eddig ismeretlen erekléje lesz itt kiállítva, melyek kétség kívül magokra vonják a közfigyelmet.

De gazdagok az ipari csarnokok is. Arad és Temesvár kiváló iparosain kívül, kik az ipari fejlettségnek magas színvonalán állanak, a vidék iparossága nagy számban küld tárgyakat a kiállításra; különösen két csoportja lesz igen gazdag, vidéken alig várt meglepő hatása: a vas és fémipari és butoripari. A mű lakatosság pompás darabokban lesz bemutatva, hogy pedig Aradon a lakberendezési ipar mily nagy haladást tett az utobbi évtizedben, arról tizenegy félke teend bizonyosságot.

Megfelelő tér lett engedve a kéziiparnak is, mely hazánk délkeleti részében meglehetősen fejlettségnek örvend és igen sok családnak ad kenyeret.

Ezt az osztályt a kiállítás bizottsága a népi érdekekben akképen bővítette ki, hogy tizenegy szobafülkében a különböző népviseleti és lakviszonyokat is bemutatja.

Lesz aradmezei magyar szoba, csanádmezei tót szoba, békésmezei, hunyadmezei, torontáli, krassó-szörényi szobák, melyek berendezése és alakjai körül csoportosítottak az illető nép háziiparának készítményei. Ily mértékben az ethnografia a háziiparral kapcsolatban eddig vidéki kiállításokon felőlelve nem volt.

A gazdasági csarnokban négy gazdasági egyesület: az aradi, a békési, a csanádi és hunyadi mutatják be gazdag kollekcióban az ország legaldottabb részének termelését, a II csoportban a nemes érc és pénz, valamint a kő és szénbányászatnak lesznek gazdag gyűjteményei, a csinos és izléssel épült erdészeti pavillonban pedig a délvidek erdészeti és fatermelésének viszonyaival ismerkedhetünk meg.

Az egész terület villanyos fényvel világittatik s a kiállítási parkban állandóan katonai zenekar fog játszani.

A kiállítást az eddigi díszpoziciók szerint Baross Gábor kereskedelmügyi miniszter augusztus 2-án nyitja meg. Ugyan e napon veszi kezdetét a kereskedő ifjak ország. kongresszusa, míg a méhészek országos közgyűlése aug. 15-én, az ipartestületék kongresszusa pedig szeptember 7-én és 8-án lesz megtartva. Ezekon kívül több összejövetel s nagyobb mérvű tömeges kirándulás van tervben.

A kiállítás bizottsága gondoskodott, hogy az oda érkező idegenek kényelmes és jutányos áthelyezésben részesüljenek. E célból szállás

TÁRCSA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

A barátságról.

Irta: dr. Wiener M.

Jelige: A barátság olyan mint a fénybogár, éjjel világít a sötétben (Petőfi).

Ha ama viszonyokat vesszük tekintetbe, melyek az emberek társadalmi életében előfordulnak, akkor bizonyára a barátság az, a mely leginkább megérdemli, hogy vele bővebben foglalkozzunk. Vajjon nem minden embernek legfőbb óhaja-e, hogy szinte barátsági vonalmat ébresszen egy másik kebelben, hogy minél több egyént barátjának megnyerhessen? S mi a fő, hogy ő maga is kiváló emberbarát-nak tekintessék? De a barátság nem kötelességszerű s nem is függ annak kivívása önönmagunktól: vajjon, barátságot kössünk-e valakivel, avagy ne. A barátság ugyan két személy közötti kapos, alapul szolgálván a kölcsönös jólét és szerencse előmozdításának.

Már e fejtegetésből és kitűnik, hogy a barátság nem lehet kötelességszerű, miután nem kénysszerithetünk valakit arra, hogy barátságot kössön velünk, vagy ellenkezőleg.

De kitűnik az is, hogy ha nem mindkét félnek jóléte tartatik szem előtt, akkor a barátságos viszony nem a valódi barátság s mint

olyan nem is maradandó, mert csak addig állhat fenn, a meddig az érdekelt fél saját vágyait ki nem elégítette.

A valódi barátság tehát kizárólag erényes embereknél telhető fel, kiknél a jóakarát sem az a mely közönséges ismerősök közt létezik, mint-hogy ez a jóakarát tagadhatlanul a kiváló vonalom és ragaszkodásból fejlődik ki. A barátsági jóakarátnek foka azonban nem határozható meg, azért is lehet a barátság majd bizalmasabb majd kevésbé bizalmas s majd több, majd kevesebb személyre kiterdő. A mennyit azonban kiterjedésben nyer, annyit veszít erőben és velőben. Azért mondja a példabeszéd is: „A ki az egész világnak jó barátja, annak rendesen nincsenek igaz és hü barátjai.“ Azért is a benső, mély szívből fakadó barátság, a midőn mindkét fél egy szívvel — egy lélekkel érez, csak két személy közt létezhets époly féltékenyül őriztetik mint a szerelem. Tertium non datur. De ilyen barátság vajmi ritka esemény, s sok embernek nincs is fogalma arról s nem is óhajtja ezt elérni. Ha valaki felőlünk jó véleményben van; velünk szívesen társalog; könyörületességet tanusit irántunk, ha látja, hogy szükségét szenvedünk, néha tanácscsal lát el bennünket s viszont jó tanácsunkat elfogadja — az ilyen emberre, igaz, szükségünk van az életben s ilyen emberre akadhatunk is nem csak egyre. De egy olyan barát, a kire gondolatainkat, kívánatainkat és családi titkainkat bizzuk s kitől

viszont mi is teljes korlátban bizalmat nyerünk, aki nekünk nélkülözhetlen úgy élvezetünkben, keresetünkben, szerencsénkben, mint szerencsétlenségünkben — ilyen barát a valódi barát, de biz ez ritka tünemény.

Hogy a barátság nem lehet kötelességszerű, azt már bebizonyítottuk. A barátság magától ered, ha olyan két ember találkozik egymással, aki a barátsági viszony fenntartására képes. Ez pedig a véletlennek a dolga. Vannak olyan emberek is, a kiknél természetük folytán hiányzik minden benső érzelem, a nélkül, hogy rossz emberek lenének. Jellemző tulajdonsága ez az aggok-nak, a kiknél az érzelem hidegebb és a másba helyeztet bizalom a tapasztalt keserűségek következtében ingadozó. Ezeknél tehát szoros barátságot nem kereshetünk. Az ifjúság aranykora, a mikor a szív tele van vágyakkal, reményekkel, önkénytelenül is egy rokon szív után sovárogo, melyet mi hamarabb meg is lel s az önzetlen hü barátság megköttetik: azért is a legalkalmasabb idő a barátság megköttetésére az ifjúság kora. — Ha általában kötelességszerű barátságról van szó, ugy csak azon értelemben vehetjük azt, hogy a már megköttött barátságot köteless az ember tovább is táplálni és folytatni, addig, a míg a természet és az erkölcsiség megkivánja. Mert magától értetődik, hogy nem folytathatunk egy olyan baráttal benső viszonyt, a ki rossz utra vetemedett s kinél min-

iroda létesített, melynél hatszáz szoba van bejelentve és nyilvántartva. Az iroda a pályaudvarban lesz, hol az érkező idegenek azonnal szállásjegyet kaphatnak. A lakás kérdése tehát senkinek se okozhat aggodalmat, a ki a közelebbi időben Aradot meglátogatni szándékozik.

Megemlítjük végül, hogy a kiállításal sorsjáték van kapcsolatban, melynek hétezer forint értékű nyereményei közül az első 300 drb. arany értéket képvisel. Az 50 kros sorsjegyek bizonyára nagy kelendőségnek fognak örvedeni.

Mindent összevéve, a megnyitást váró aradi kiállítás egyike lesz ama regionális kiállításoknak, melynek megtekintése melegen ajánlható mindazoknak, kik közgazdasági törekvéseink időről-időre bemutatni szokott eredményei iránt érdeklődnek s kik egy szépen fejlődő vidéki nagyvárost olyankor kívánnak megismerni, mikor az ország népe ott ad egymásnak találkozt.

LEVELEZÉS.

Csongrád, 1890. júl. 8.

Ezer bajjal küzd most a földmives ember s főleg küzd a kenyérért, melyet az arató sarlója most metsz le tövéreől mint búzát, hogy azután a többi a malom végezze el, hogy a buzakalásból kenyér legyen.

Megbocsát hát tek. szerkesztő ur, ha ilyenkor én is kevésbé keresem meg lapját igénytelen tudósítással, mint más időben. De alig találom tárgyat is, melyet érdemesnek tartanék arra, hogy tudósítói tisztémnek megfelelően a t. olvasót kielégíthessem.

Lezajlott a városi tisztújítás is s megyen minden a rendes kerékvágásban a régiek mód szerint azzal a különbséggel, hogy most már van egy jegyzőnk, minthogy egy jó ideig egy sem volt, mert mind a két jegyző félön függesztve állásától, úgy már most van rendes rendőrbiztosunk is, amit eddig egy ugynevezett rendőrvetítő töltött be.

Nohát meggyült a baja az új rendőrbiztosnak ifj. Kádár Henrik volt aspiránssal, kinek igen fáj, — ugylátszik — hogy nem ő, de Tomcsányi Lajos lón elválasztva, aki rendszeres cipőmester volt. Van a két helyi lapnak elég

dolga ezzel a valódi és aspiránssal... „Szörmadzag, huzakodjanak“ tartja a közmondás, csak azután a közönség ne szenvedjen miattuk.

Nagy baj az, hogy az új szervezeti szabály tizenhét rendőr megválasztását rendeli el s ezekből kell kitelni dobosnak, kézbesítőnek, éjjeli őröknek, tizedesnek, város-szolgának s tán fűtőnek is. No ez egy kissé meggondolatlan dolog, mely alig tarthatja fön magát csak rövid ideig is.

A helyi lapok ugyancsak marakszanak ám a fölött, hogy van-e különös nagydíme az országos képviselőnek? vagy nincs! A párhételőbb megtartott beszámolót veszi a Csongrád egy kissé bonc kés alá. A Tiszavidéknek fáj azon kijelentése Csongrádnak, hogy amennyiben tett dr. Szivák, annyit más is megtett volna s erre se vége, se hossza nincs a dicséretádnak, mely végre is nagyon izléstelen dolog, minthogy az elfogulatlanok tudják azt, hogy Szivák ha tett valamit, azt pártjáért tette s nem annyira a közérdekért.

De boldogok önök tek. szerkesztő ur, hogy párti tekintetben nincsenek így összekuszálva, mint mi Csongrádon, (még jobban szerk.) hol az a párti dolog mindenben a döntő, akár van igazsága a pártnak, akár nincs, dönt a többség, mely most az inxepibbe községi-párt, mely urálja az egész népet s ha akarja vehes, ha akarja nem vehes, de az történik, a mit a párt akar.

Meddig tart ezen kivételes állapot, mert hogy soká nem tarthat az áll, de az időt nem tudjuk. Minthogy föl kell az emberek szemének nyílnia előbb-utóbb, ez kétséget nem szenvedhet; tehát tünnük kell odáig...

Iskoláinkban a zárvizsgák letétettek. Birálatot nem mondunk fölöttük s elfogadunk sok mentséget, melyek a netáni gyöngeségeket védik s a hibákat mentik.

Két új tanyai iskola fölépítése határozott el a közigazgatási bizottságban a tanfelügyelő indítványára. Hiszen annál nincs könnyebb, mint valaki zsebére elrendelni, hogy építeni kell... De miből? hiszen a folyó szükségleteket sem képes a város pénztára fedezni. Isten vesz ott, ahol nincs. De ezzel nem azt akarom ám mondani, hogy eme tervnek nem vagyok barátja, sőt azt mondom, hogy égető szükség ama két tanyai iskola föllállítása, egyik a tömörkény, másik a péteri határszélhez nem

nagy távolban, sőt szükséges volna még egy a Dadaparton is, mert e táj is messze esik az iskoláktól. Igen helyesen cselekedett volna tehát a tanfelügyelő, ha kimutatja az illető miniszeriumban, hogy a tervezett iskolákra mulhatlanul szükség van, de ezzel az ártérrel agyon zaklatott város nem képes a maga erején azt felállítani, tehát adj neki államsegélyt. Ezt vitte volna ki a t. tanfelügyelő ur.

Most egy helyes intézkedés tervezetik, ugyanis: A 83-ik átmetszésnél igen hatalmas védgát emeltetett, mely az ugynevezett serházszugi rőtünket teljesen mentesítette az árviztől s ezen réti földek mind — kevés kivétellel — veteményes földeknek föltörtettek, de a hozzájuk jutás igen nehéz. Indítványoztatott tehát, hogy a Tisza az Ilkaszigetet befoglalva töltessék át, mely házrészekenként (334 négyzetűg öl) két frt 10 krt venne igénybe. Ezen érdemben a legközelebbi vasárnapon birtokossági gyűlés tartatik, hol ez indítvány — hisszük — egyhangulag leszen elfogadva.

Valamint igen helyesnek tartjuk azon intézkedését is a helyhatóságnak, hogy a város alatt a holt Tiszában egy biztos helyen a gyermekek részére egy ingyen fürdőt cölöpök körülveretése által készítettet. Ez égető szükség volt, minthogy már ez évben 3-4 gyermek lett a Tiszában a fürdés áldozata. A Tisza szélén ör jár s nem engedi máshelyen fürdeni a zsenge ifjúságot, mint ezen zárt helyen.

A köztéren és templom körül ültetett fák igen szépen díszlenek, alig marad el, illetve vesz ki néhány. Hát nem lehetett volna est évekkel előbb létesíteni, midőn erre nézve már 18 évvel ezelőtt megtétt az önálló indítvány. Hajh! de ezt mind okozá a mi irigység! mint a költő mondja.

Templomunk mindegyre díszesebb lesz, csillog az aranytól s tisztaságtól minden! Elmondhatjuk, hogy nagy darab földön szépségben nincs most párja a csongrádi templomnak. A nyilvános helyeken álló szentháromság, fájdalom szűz, kereszt és Szent János szobrok mind ujonnan festettek és aranyoztattak a legizlésebb módon. A nagy orgona új principál sipokat nyer. Ugy látszik kifogyhatatlan pénztárra tett szert helyi lelkészünk a hivek szeretében.

Időjárásunk forró s aszályos, a kukoricák nagyon kezdik érezni a szárazságot, valamint egyéb ültetményünk is. Szőlőinkben a második kapálás folytatatik s ha épségben maradnak a szőlők, meglehetősen jó termést reménylünk.

Áldás ránk!

A szomszéd.

Helyi és vegyes hírek.

Ha így haladunk, még megérhetjük azt az időt, hogy a mindszei embernek szűgyen lesz megmondani, hová való. Az is a mellett bizonyít, mit itt leirunk. Mint tudva van, községünk megválasztotta Kossuth Lajos hazánk nagy fiát diszpolgárává és az erről szóló oklevél — már rég óta készen van. Mindeztideig azonban, nem tudni mi okból, nem lett elküldve rendeltetési helyére, hanem a helyett szépen eltették egy szekrénybe pihenni. Nem tudjuk, hogy azok, kik ebben eljárni kötelesek volnának, mit akarnak elérni az „ejh ráérünk arra még“gel, de azt már igen, hogy ez a dolog Mindszentre nézve nem a legjobb bizonyítvány.

— Rendkívüli megyei közgyűlés tartatik e hó 31-én, melyen többféle számadási ügyeken kívül, Szentés város szervezeti szabályrendelete is tárgyalatni fog.

— Utadó összeírás. Az ez évben hozott s május 15-én érvénybe lépett közutakról szóló törvény rendelkezésének megfelelően a hatóság nagy erőlyvel folytatja az utadók összeírását.

— A jószág legeltetés megyénkben, tekintettel a szomszédos megyékben uralkodó nagymérvű járványos állathetagségekre, nem csak a

den fáradozásunk őt a jó utra visszaterelni sikertelenül maradt — ha nem akarjuk, hogy a saját erkölcsünk és erényeink csorbítszenvedjenek. A barátság kötéséhez szükséges is, hogy a két fél életkora, életmodja, rang és vagyona — ha nem is egész hasonló viszonyban — de legalább megközelítőleg egyenlő legyen. Mert ha e tekintetben nagy különbség létezik, könnyen megeshet, hogy a benső viszony és bizalom meggyöngülne. Innét ered az, hogy a királyok oly ritkán tesznek szert valódi barátokra, mivel sem ők, sem alattvalóik nem helyezik egymásba a föltétlen bizalmat.

Az előbbieket ezért nem, mivel azt hiszik, hogy csak hiúságból vagy önzésből keresik fel barátságukat. Az utobbiak pedig azért nem helyezhetik igazi bizalmukat királyukba, mivel ez születése, hatalma, tekintélye és vagyonánál fogva sokkal magasabb állást foglal el fölöttünk.

A barátsággal ellentétben áll az ellenségeskedés. A barátság jóakaraton, benső vonzalom és szereteten alapul; az ellenségeskedés azonban: rosakaraton, elidegenkedés s gyűlöleten. Az ellenség azon törli fejét: hogyan és mily módon tehet valakit tönkre; áthatja alá annak szerencsáját s jólétét. Ő minden jónak és erénynek ellenese. Az erényes ember tehát nem lehet senkinek sem ellensége, míg az őszinte barátságra mindig hajlandó; s ha vannak is ellenségei, nem fog rosszat rosszal fizetni, hanem egy modus vivendit fog keresni, hogy

vagy nagy lelküése s engesztelődése által őket megnyerhesse, vagy meggyőzze őket, hogy gonosz terveiket nem fogatosíthatják. A nagy-lelkű s engesztelékeny ember olyan sértéseket, melyek ellentállást okvetlenül nem kívánnak, megbocsájt s alkalmas időben ellenségével szemben jót is gyakorol.

Az ész sem kívánhatja, hogy ellenségünket oly arányban szeressük mint barátunkat, mert az természetellenes volna. Az ész csak azt követelheti tőlünk, hogy az ellenfélben mindig az embert becsüljük, s így az általános emberi kötelességeket vele szemben teljesítsük. Gyűlölni csak magát a gonosztságot kell. Azért nem méltányolhatjuk erkölcsi szempontból véve azt, hogyha egyesek bármely nemzet vagy nép iránt gyűlölettel viseltetnek — már azért sem, mivel egy egész nép nem állhat csupa gonosz emberekből. Gonosz emberek mindenütt előfordulhatnak: minden nép, minden nemzetnél s minden fajnál, de azért nem ítéhetjük el őket, s annál kevésbbé lenne szabad gyűlölettel viseltetni irántuk. Mindezekből csak az tűnik ki, hogy boldog az az ember, a ki jó barátokra tehet szert; a ki viribus unitis oda hat, hogy mindenki által becsültessek, köztiszteltetnek s rokon vonzalomnak örvehessen.

belterületeken — hol különben az érvényben lévő megyei szabályrendelet szerint minden időben tilos — hanem az országutak mentén is a legszigorubbán el van tiltva. Ezt a rendeletet községünkben sokan félre magyarázzák, a miért is szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy ez igen helyes intézkedés és legjobb mód arra nézve, hogy állapotbetegségtől jószágaink megkíméltesse. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk előljárásunk figyelmét a községi liba és malac ügyelő azon ténykedésére felhívni, hogy ha az utcán nem talál legelő állatokat, bemegy az olyan házakhoz, hol biztosan tudja, hogy van és ha senki nem látja, kihajtja az utcára, onnan fel a község házához. Mindenesetre jó lesz neki megmondani, hogy ne csinálja olyan nagyon.

— A vásárügyi bizottságnak kellett volna tegnap ülést tartani, de azon éppen azok nem jelentek meg, kik az előljárásról a gyűlés összehívására kértek fel, természetesen tehát, hogy a gyűlés nem volt meg tartható és több fontos, vásárunkat érdeklő ügyet nem tárgyalhattak. Sajnálatos eseménynek tartjuk, hogy a vásárügyi bizottság ily módon felel meg a benne helyezett bizalomnak.

— Jég közé csomagolt szállítványok postai szállítását a kereskedelmi miniszter végkép betiltotta, mivel a jég olvadása folytán kiszivárgó víz a legtöbb esetben kárt okoz a többi szállítványokban.

— Gróf Pejacevich Miklós lovassági tábornok, a budapesti IV.-sz hadtest parancsnoka f. hó 7-én Gaststeinban, hova fürdő használat végett utazott, szívrohamból következésképpen elhalt. Az elhunyt 1833-ban született a szlavoniai Rétfalun; jobb karját a 1866-iki hadjáratban elvesztette. A királynak ifjúkori tanuló társa volt, ki mindig igazi baráti vonzalmat érzett iránta.

— Ismeretlen üzerek járnak kelnek az országban szerte, kik a tudatlan nép között azt a hitet terjesztik, hogy a régi egyenes bankjegyek imár teljesen értéktelenek. Nyomban utánok következnek (az előbbieknél cinkostársai) kik azután potom áron összevásárolják a szóban forgó bankjegyeket és odább állnak. Wekerle pénzügyminiszternek ezen aljas üzelmek tudomására jutottak és nyomban körrendelettel küldött a hatóságokhoz, melyben felhívja figyelmüket ezen újabb kereset módra és szigorú utasítást ad, hogy a legszölesebb körben hirdessék, hogy a régi, 1832-ik évben kibocsájtott 1 irtosok 1892-ik év június végéig az állampénztárnál, ugy a pénzügy igazgatóságok székhelyén levő állami adóhivataloknál is, minden levonás nélkül elfogadtatnak.

— Vizaknán egy művelés alatt rég nem álló sóaknát az e hó 3-án ott volt nagy eső csaknem színültig megtöltött vízzel, minek folytán a vizaknai csatában 1849 február 4-én elvázott honvédek ide behányt holtestei közül több a földszintre került. A soval telelt víz a honvédek holtesteit oly állapotban tartotta, hogy azokon ma — 42 év múlva — tisztán kivehető még a sebek is. E hó 6-án történt meg az előkerült hirtelen eitemetése s azon ugy a közel vidék, mind az ország messzebb eső részeiből igen sokan voltak jelen.

— Eljegyzés. Dezsői Adolf helybeli születésű Hamburgban lakó magán hivatalnak eljegyezte Klein Ilka kisasszonyt H.-M.-Vásárhelyről. Gratulálunk.

— Tüz. Kohn Adolfnak tul a tiszai ugynevezett dilitori bérletén 2013 kereszt buza és egy 3023 kereszt rozsából álló asztagja csütörtökön éjjel elégett. Minden valószínűség szerint gyújtogató keze működött, mert a kazalok több helyt gyultak föl.

— 700 ember vízbefulása. Indiában borzasztó katasztrófa történt. Muscat városa fölött szélvihar tört ki, mely nagy áradásokat okozott, sok ház összeomlott s 700 ember halt a vízbe.

— Öngyilkos fiu. A statisztika kimutatja,

hogy az öngyilkosok száma az egész világon folyton növekszik. Legtöbb esetben a megélhetés sulyos terhe, csalódott szerelem stb. az oka annak, mi az öngyilkosnak kezébe adja a fegyvert. Az öngyilkosság sok esetben érthető, de kivétel nélkül elítélendő. Mikor azonban egy zsenge kóru gyermek oltja ki életét, az ilyen esetről minden gondolkozni tudó egyén megdöbbenéssel vesz tudomást. Ezt mindenkor a rossz nevelésnek lehet tulajdonítani. Községünkben is történt egy olyan eset. Samu Pál 12 éves tanyai fiu, még csak nem is sejtett okból felakasztotta magát a múlt héten.

— Feltartoztatott vonat. E hó 9-én a Szentestől indított vonatot a kun-szent mártoni hártában egy gyermek megállásra kényszerítette. A vonat elébe állt és odasse hederített a többször adott jelre. A vonatvezetőnek sikerült elcsipni a vakmerő fiut, ki átadott a kunszentmártoni rendőrségnek, hol azt állította, hogy az arató munkások biztatták fel.

Uj találmányok.

A New-York-i világkiállítás az 1892-ik évben.

Az első budapesti szab. iroda Bergl Sándor tudósítása.

Minél jobban közelid megvalósulásához az 1892. évben New-Yorkban tartandó világkiállítás eszméje, annál jobban gyarapodik a jelentkező művészek és mesterek száma, kiknek közbenjárása és ténykedése folytán az amerikai vállalat a párisi kiállítás túlhaladása tekintetében elősegítették. Az előterjesztések között egy vastorony tervezete is van, melynek mestere Kinkel Károly építész Washingtonban. A torony magassága 1249 legyen, hogy ezen szám által Amerika felfedezési évére emlékeztessen.

A tervezésnél nem csupán a magasság van szerepet játszani hivatva, hanem főképp az alapeszme, mely szerint egy oly káptalan vagy kupola volna építendő, a milyen még a föld körében sehol nem létezik és egyszerűsége alkalmas volna népgyűlések stb. megtartására. A káptalan alapozásának átmérője 280' négyzetméterű területre tehát körülbelül 61,575 négyzetméter és magassága 260' Három karzat van projektálva 25,000 lélek befogadására és pedig kettő az ivék között, egy pedig a kupola elején.

Ezen nagy torony külső átmérője az ala-

4887.

1890.

Hirdetmény!

Mely szerint közzé teszem, hogy a mennyiben a várm: Főispán ur ö Méltósága több sürgős ügy elintézése végett folyó hó 31-ére rendkívüli vármegyei közgyűlést hívott össze,

a melyen Szentes város képviselő testülete által felkérésben beadott, több oldalról föllebbezéssel megtámadott városi szervezési szabályrendelet is elbíráható leend, bármily bonyodalmak kikerülése szempontjából folyó évi július 4-én 4748. szám alatt közzé tett pályázati hirdetményem hatálya, mely szerint a városi alakuló közgyűlés folyó hó 15-re, a választási határidő pedig folyó hó 22-dikére lett kitűzve, minden következményeivel elnapolom.

A kitzendő újabb pályázati és közgyűlési határidők iránt az érdekeltek kellő időben értesítenni fognak.

Szentesen 1890, július 9.

Stammer Sándor,
alispán.

Nyomatott Mindszenten Diamant Manó könyvnyomdájában.

pozásnál 640' és csucs felé 80' keskenyedik. 16 feszítő rácsokkal ellátott oszlop külön-külön 33 magasságban az egyes emeleteket képezi. A torony középső tere 60, átmérőjű és a kupola felett 8 elevátorral és két lépcsőzettel van ellátva, mely utóbbiak mindegyikének emeletenként 18 lépcsője vezet felfelé. A torony alsó része, avagy is a lábazata, mely 300' magas, 8 lépcsőt és 16 elevátort foglal magában. Az alap körül architektonikus kivitelű vasépületek csoportosulnak általános kiállítási célokra — sétány párkánnyal és egy villamos pálya kiépítésére szolgáló térbőséggel.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

Helyiség változtatás.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy

borbély üzletem

e hó 15-től kezdve Zsótér Fábán házában lévő üzlethelyiségben leend.

Midőn ezt tudatom, felhasználom az alkalmat arra nézve, hogy az eddigi szives pártfogásért köszönetet mondjak és kérem azt számomra továbbra is.

Mint eddig, ugy ezután is igyekszem pontos és gyors kiszolgálás által a bizalomra érdemes lenni.

Teljes tisztelettel

Kiss Miklós,
borbély.

Csongrád vármegye alispánjától.